RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2023/1941

z dne 10. maja 2023

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske agencije za mejno in obalno stražo (Frontex) za proračunsko leto 2021

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske agencije za mejno in obalno stražo za proračunsko leto 2021,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0142/2023),

A. ker je iz poročila o prihodkih in odhodkih ([1]) Evropske agencije za mejno in obalno stražo (v nadaljnjem besedilu: agencija) razvidno, da je njen končni proračun v proračunskem letu 2021 znašal 535 245 042 EUR, kar je 46,87 % več kot leta 2020; ker proračun agencije v glavnem izvira iz proračuna Unije;

B. ker bi morali vsi organi, uradi in agencije Unije poslovati pregledno in biti v celoti odgovorni državljanom Unije za porabo sredstev, ki so jim bila zaupana;

C. ker Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu agencije za proračunsko leto 2021 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navaja, da je prejelo razumno zagotovilo o zanesljivosti računovodskih izkazov agencije ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij;

D. ker agencija od decembra 2019 izvaja nov mandat, v sklopu katerega se je število službenih potovanj in uslužbencev občutno povečalo, za to pa je potreben ustrezen proračun;

E. ker sta se v letu 2021 zaradi razširjenega mandata v skladu z Uredbo (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) znatno povečala proračun in izvrševanje kadrovskega načrta agencije;

F. ker je Računsko sodišče v posebnem poročilu št. 8/2021 o podpori agencije pri upravljanju zunanjih meja ugotovilo več pomanjkljivosti pri primarnih dejavnostih agencije, in sicer pri spremljanju razmer, analizi tveganja, oceni ranljivosti, skupnih operacijah, hitrem posredovanju na mejah, operacijah vračanja in usposabljanju v agenciji, pa tudi to, da agencija ni opravila ocene potreb in učinka, preden so njeni stroški strmo narasli;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

1. pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča, da so prihodki in plačila, povezani z zaključnim računom agencije za leto, ki se je končalo 31. decembra 2021, v vseh pomembnih pogledih zakoniti in pravilni;

2. ugotavlja, da je stopnja izvrševanja proračuna zaradi proračunskega spremljanja v proračunskem letu 2021 znašala 94,70 %, kar je 4,27 % manj kot leta 2020; poziva agencijo, naj bo bolj pozorna, da bi se izognila nižjim ravnem obveznosti in dosegla stopnjo, bliže cilju 100 %;

([1]) UL C 141, 29.3.2022, str. 112.

([2]) Uredba (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2019 o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1052/2013 in (EU) 2016/1624 (UL L 295, 14.11.2019, str. 1).

3. obžaluje, da je stopnja izvrševanja odobritev plačil v letu 2021, znašala le 50,42 %, kar je 4,90 % manj kot leta 2020, kljub temu da je finančni oddelek agencije vzpostavil nekatere mehanizme za izboljšanje izvrševanja proračuna; je seznanjen s pojasnilom agencije za to zmanjšanje, pri čemer se plačila za operacije na terenu v veliki meri izvršijo v letu N+1, zaradi znatnega povečanja obsega teh operacij pa je neizogibno prišlo do manjše stopnje izvrševanja odobritev plačil v letu 2021;

4. je seznanjen z drugo spremembo proračuna agencije v letu 2021 v zvezi z vrnitvijo 14,5 milijona EUR v proračun Unije; meni, da je utemeljitev agencije za sprejetje te spremembe nezadostna; poziva jo, naj v svojem prihodnjem poročanju organu za podelitev razrešnice predloži natančnejšo utemeljitev, zakaj so bile sprejete dopolnitve proračuna, s katerimi se vrača denar Uniji;

5. je zaskrbljen, ker je stopnja prenosov (sredstva C8) iz leta 2020 v leto 2021 znašala 159 400 000 EUR, iz leta 2021 v leto 2022 pa 237 000 000 EUR; meni, da je ta stopnja še posebej visoka; obžaluje, da je stopnja plačil sredstev C8 v letu 2021 znašala le 87 %, kar je manj kot v prejšnjih letih (2019 in 2020); vendar je seznanjen z ugotovitvijo agencije, da je na ta kazalnik vplivala pandemija; ugotavlja, da nepovratna sredstva predstavljajo približno 60 % celotnega operativnega proračuna agencije in da je po navedbah agencije večina teh sredstev povezana z dejavnostmi, ki običajno trajajo dlje; je seznanjen tudi z ugotovitvijo agencije, da so znatni zneski prenosov upravičeni, saj so večinoma povezani z življenjskim ciklom dejavnosti, katerih končni datum je december, zaradi česar je prenos neizogiben; razume ugotovitev agencije, da je tveganje preklica prenosov manjše zaradi dejstva, da morajo imeti vsi ti prenosi vzpostavljene pravne obveznosti, ki zagotavljajo določeno stopnjo gotovosti, da bodo zneski plačani; kljub temu želi spomniti na stališče Računskega sodišča, da je mogoče previsoke ravni prenosov v nekaterih primerih preprečiti z izboljšanjem proračunskega načrtovanja in ciklov izvrševanja, in se strinja z njim; poziva agencijo, naj si še naprej prizadeva za to, tudi s prizadevanji za natančnejše ocene stroškov in proračunske napovedi, ter naj organu za podelitev razrešnice poroča o doseženem napredku;

6. izraža zaskrbljenost zaradi ugotovitve Računskega sodišča, ki je bila izpostavljena kot „poudarjena zadeva“ v zvezi s prenosom proračunske obveznosti iz decembra 2020 v leto 2021 brez podpore pravne obveznosti pred koncem leta 2020; ugotavlja, da so plačila, povezana s tem vprašanjem, v letu 2021 znašala 18 375 458 EUR; je seznanjen tudi, da je agencija to neskladnost obravnavala z naknadnimi pravnimi obveznostmi v letu 2021;

7. je zaskrbljen zaradi druge ugotovitve Računskega sodišča, izpostavljene kot „poudarjena zadeva“, da prispevki držav schengenskega območja, ki niso članice Unije, in izravnalni prispevek Unije niso pravilno izračunani; ugotavlja, da je bil slednji previsok za 2,6 milijona EUR, prvi pa je bil podcenjen za isti znesek; ugotavlja tudi, da v izkazu poslovnega izida za leto 2021 ni bilo vpliva na prihodke iz poslovanja; vendar vztraja pri svoji ugotovitvi, da je to pokazatelj, da so potrebne dodatne smernice Komisije organom Unije o tem, kako pravilno izračunati prispevke držav, ki niso članice Unije; poziva Komisijo, naj nemudoma izda dodatne smernice;

8. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče podalo tretjo ugotovitev „poudarjena zadeva“ v zvezi z izjavo računovodje agencije o pomanjkanju informacij, potrebnih za potrditev novega sistema, ki ga je določil odredbodajalec in ki se uporablja za zagotavljanje računovodskih informacij, ki prikazuje sredstva in obveznosti agencije ter izvrševanje proračuna; ugotavlja, da Komisija uporablja isti sistem, potrdil pa ga je računovodja Komisije; poziva agencijo, naj organu za podelitev razrešnice posreduje pojasnila o tem vprašanju;

9. poudarja pomen močne, učinkovite in dobro delujoče agencije, ki bo lahko državam članicam pomagala pri upravljanju skupnih zunanjih meja Unije in zagotovila integrirano upravljanje meja, da bi te meje upravljali učinkovito in popolnoma v skladu s temeljnimi pravicami ter povečali učinkovitost politike Unije na področju vračanja; je seznanjen z deljeno odgovornostjo agencije in držav članic pri izpolnjevanju obveznosti na področju temeljnih pravic; poudarja, da je učinkovito in pravično upravljanje zunanjih meja ključnega pomena za zaščito schengenskega območja kot območja svobode, varnosti in pravice; poudarja, da so tesno sodelovanje in sporazumi s tretjimi državami na področjih, kot so sporazumi o ponovnem sprejemu, tehnična pomoč, usposabljanje in vračanje, skupaj z razvojno pomočjo pomembni za zagotavljanje učinkovitega upravljanja meja EU ([3]); poziva agencijo in države članice, naj še naprej razvijajo strukture sodelovanja, izmenjavo informacij in izmenjavo najboljše prakse;

10. je seznanjen z ukrepi agencije za zmanjšanje velikega tveganja izgube morebitnega neporabljenega proračuna, pri čemer države članice mesečno pošiljajo preglednice za spremljanje, v katerih so navedeni posodobljeni dejanski nastali stroški; poziva Službo za notranjo revizijo, naj oceni mehanizem agencije za spremljanje stroškov in napovedovanje potreb v okviru določb o nepovratnih sredstvih, pa tudi učinek nadgradnje sistemov aplikacije agencije Frontex za vračanje (FAR) in aplikacije za integrirano upravljanje vračanja (IRMA) na finančno upravljanje operacij vračanja;

Uspešnost

11. je seznanjen, da je agencija v letu 2021 uvedla novo organizacijsko strukturo, kar je pomenilo veliko prizadevanje za učinkovito obravnavo njenega razširjenega mandata; priznava učinek in spremembe, ki jih je prineslo prestrukturiranje agencije; v zvezi s tem izreka pohvalo strategiji agencije za povečanje učinkovitosti z digitalizacijo, avtomatizacijo ali poenostavitvijo pravil in postopkov, ki se uporabljajo na nekaterih področjih;

12. ugotavlja, da je agencija leta 2021 uporabljala nekatere ukrepe kot ključne kazalnike uspešnosti, s katerimi je ocenjevala uspešnost svojih dejavnosti, ki jih je sprejel upravni odbor agencije in so izhajale iz enotnega programskega dokumenta za obdobje 2021–2023; z zadovoljstvom ugotavlja, da se je zaznana kakovost dobavljenih produktov in storitev agencije izboljšala, saj je v letu 2021 dosegla oceno 94,34 % med ocenami, ki so segale od povprečne, visoke do zelo visoke; obžaluje, da agencija pri nekaterih kazalnikih uspešnosti ni izpolnila zastavljenih ciljev, na primer glede zamud pri plačilih ali razpoložljivosti tehnične opreme za napotitve;

13. je seznanjen, da je agencija v države članice gostiteljice in na štiri letališča Unije uspešno napotila prve uradnike evropske mejne in obalne straže; se zaveda, da so bile glavne dejavnosti slednjih osredotočene na podpiranje sodelovanja na področju identifikacije in izdajanja potnih listin, svetovanja pri vračanju in rezervacije letov v okviru aplikacije FAR; ugotavlja tudi, da je agencija v letu 2021 izvedla 19 skupnih operacij z 9 državami članicami gostiteljicami, 23 sodelujočimi državami članicami, 32 organi in 4 tretjimi državami, ki so sodelovale v teh operacijah; je seznanjen s hitrim posredovanjem agencije na mejah, da bi se odzvala na migracijski pritisk na zunanji kopenski meji med Litvo in Belorusijo ter nadzorovala tokove nedovoljenega priseljevanja proti Litvi in Uniji, vendar hkrati poudarja pomisleke v zvezi s temeljnimi pravicami, ki jih je ugotovil uradnik za temeljne pravice in ki so posledica teh operacij; je seznanjen z operativnim ozaveščanjem agencije v zvezi z hitrim posredovanjem na mejah v Litvi, skupno operacijo Opal Coast v Rokavskem prelivu in uvedbo nove skupne operacije v tretji državi, in sicer Srbiji; je seznanjen z začetkom pilotne faze za prve napotitve uradnikov za zvezo iz držav članic; poziva agencijo, naj organ za podelitev razrešnice obvesti o oceni rezultatov te pilotne faze, ko bo zaključena;

14. ugotavlja, da je bilo v letu 2021 na podlagi operativnih dejavnosti na kopenskih mejah prijavljenih 3 546 incidentov, v katere je bilo vključenih 16 304 prijetih migrantov brez urejenega statusa, 6 461 migrantov brez urejenega statusa in 368 aretiranih tihotapcev; z zadovoljstvom ugotavlja, da so prizadevanja agencije privedla do vrnitve 18 301 državljanov tretjih držav po zraku, od tega 10 193 oseb iz 337 operacij s čarterskimi leti v 33 držav vrnitve in 8 108 oseb z rednimi leti v 107 držav vrnitve; se zaveda, da je v letu 2021 prostovoljno vračanje predstavljalo 57 % vseh vrnitev z rednimi leti in da je agencija najela 22 letal za operacije vračanja; pozdravlja uspešno pripravo in organizacijo prve popolnoma razvite operacije vračanja pod vodstvom agencije, pri kateri agencija prevzame vlogo države članice organizatorke;

([3]) Strateška analiza tveganja agencije Frontex za leto 2022.

15. je seznanjen, da je bil aprila 2021 podpisan spremenjeni standardni operativni postopek v zvezi z mehanizmom za poročilo o resnih incidentih, ki se uporablja za opredelitev vloge in pristojnosti uradnika za temeljne pravice; ugotavlja tudi, da je bila potrebna dodatna revizija standardnih operativnih postopkov za mehanizem za poročilo o resnih incidentih odložena; pozdravlja, da se ta mehanizem trenutno zaključuje v sodelovanju z uradnikom za temeljne pravice in ob posvetovanju s posvetovalnim forumom agencije o temeljnih pravicah; želi spomniti, da je bil to eden od sedmih pogojev, ki jih je agencija prejela v zvezi z podelitvijo razrešnice v prejšnjih letih; poziva agencijo, naj organ za podelitev razrešnice obvesti o dokončanju dodatne revizije standardnih operativnih postopkov za mehanizem za poročilo o resnih incidentih;

16. poudarja, da bi morali vsi operativni načrti vključevati pregleden mehanizem poročanja, ki bi zagotavljal, da se vsak incident na operativnem področju prijavi in ustrezno spremlja; poudarja, da bi se moral ta mehanizem poročanja uporabljati ne glede na to, kako se ta sredstva financirajo, da bi lahko agencija, zlasti pa uradnik za temeljne pravice, spremljal celotno operativno področje in preiskoval vsa poročila o resnih incidentih ali druge znake neskladnosti;

17. pozdravlja sklep agencije z dne 25. januarja 2022 o standardnih operativnih postopkih za izvajanje člena 46 Uredbe (EU) 2019/1896, ki je bil pripravljen v skladu s pripombami in ugotovitvami držav članic in pridruženih schengenskih držav, uradnika za temeljne pravice in posvetovalnega foruma agencije Frontex o temeljnih pravicah;

18. pozdravlja uvedbo sistemov IT za primere vračanja, ki temeljijo na modelu sistema za upravljanje primerov vračanja (RECAMAS) v Italiji, Belgiji in na Finskem; ponavlja priporočilo upravnega odbora agencije, naj agencija sodeluje tudi z drugimi državami članicami in izpolni potrebne predpogoje, da bi sledila temu zgledu;

19. ugotavlja, da se je število poročil o resnih incidentih znatno povečalo, in sicer s samo 10 v letu 2020 na 62 v letu 2021, od katerih jih je bilo 53 zajetih v novo spremenjenih standardnih operativnih postopkih; obžaluje, da jih je bilo največ sporočenih iz Litve in Grčije; pozdravlja, da je bil uveden nov postopek, po katerem se vsi incidenti, ki vključujejo uporabo sile, mesečno posredujejo uradniku za temeljne pravice, ki se je zavezal, da bo izdal letno oceno tega postopka; poziva agencijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o rezultatih tega ocenjevanja; želi pohvaliti dejstvo, da so se opazovalci spoštovanja temeljnih pravic začeli vključevati v operativni okvir in so zaključili več kot 200 dni napotitve v 10 držav in sodelovali v 15 misijah za vračanje;

20. je seznanjen, da je uradnik za temeljne pravice leta 2021 v okviru pritožbenega mehanizma agencije prejel in pregledal 27 pritožb, 6 pa jih je ocenil za dopustne; izraža globoko zaskrbljenost zaradi domnevnih kršitev temeljnih pravic v zvezi z dopustnimi pritožbami;

21. opominja, da je Sodišče Evropske unije v sodbi z dne 30. junija 2022 ugotovilo, da litovska zakonodaja, ki dovoljuje odrekanje mednarodne zaščite in samodejno pridržanje prosilcev zgolj zato, ker so nezakonito prečkali mejo, ni združljiva s pravom Unije; ugotavlja, da agencija od julija 2022 ni več sodelovala z Litvo pri varovanju meja oziroma ji pomagala; ugotavlja pa, da agencija tudi po sodbi Sodišča Evropske unije še naprej deluje v Litvi, njeni uslužbenci pa opravljajo mejne kontrole; opozarja na pomisleke, tudi Sveta Evrope, zaradi humanitarnih razmer in domnevnih kršitev humanitarnih pravic na latvijsko-beloruski meji, do katerih je prišlo, ker je beloruski režim izrabljal migrante; poziva agencijo, naj preveri, ali ni morda vpletena v dejavnosti na podlagi litovske zakonodaje, ki jo je Sodišče Evropske unije razglasilo za nezdružljivo s pravom Unije, in naj ne sodeluje v operacijah, ki niso združljive s pravom Unije;

22. je seznanjen s tožbami proti agenciji, sproženimi pred Sodiščem Evropske unije v imenu žrtev, ki so zaprosile za zaščito v Grčiji; ugotavlja, da je bilo sodišče zaprošeno, naj ugotovi, ali je agencija kršila člen 46(4) Uredbe (EU) 2019/1896, ker ni preklicala financiranja vseh ali dela svojih dejavnosti v regiji Egejskega morja, jih zamrznila oziroma povsem ali delno ukinila; poziva agencijo, naj Parlamentu predloži vso bistveno dokumentacijo, vključno z mnenjem uradnika za temeljne pravice z dne 1. septembra 2022, poročiloma o resnih incidentih iz let 2021 in 2022 ter informacijami o preiskavi primera kulturnega posrednika agencije, ki je bil pod prisilo izgnan v Turčijo skupaj z vsaj 130 državljani tretjih držav, kot je bilo novembra 2021 sporočeno upravnemu odboru; pozdravlja, da sta nekdanja vršilka dolžnosti izvršnega direktorja in uradnik za temeljne pravice na podlagi mnenj in priporočil slednjega po oceni razmer v Grčiji sodelovala z grškimi organi, da bi se uvedle varovalke za izvajanje okvira temeljnih pravic pri tamkajšnjih operativnih dejavnostih; je seznanjen, da so grški organi po teh razpravah pripravili izvedbeni načrt za varovalke, ki sta ga uradnik za temeljne pravice in upravni odbor ocenila kot dober dosežek; poudarja, da uradnik za temeljne pravice priznava postopkovna prizadevanja, in ugotavlja, da je ta uradnik agenciji priporočil, naj se v skladu s členom 46 Uredbe (EU) 2019/1896 umakne iz Grčije;

23. je seznanjen s sodelovanjem agencije z Evropsko agencijo za nadzor ribištva in Evropsko agencijo za pomorsko varnost pri usklajevanju in izmenjavi virov na področjih, kot so izmenjava informacij, nadzorne in komunikacijske storitve, gradnja zmogljivosti, analiza tveganja in zlasti delitev zmogljivosti; ugotavlja tudi, da takšno sodelovanje ureja tristranski delovni dogovor, ki so ga podpisale te tri agencije in je bil leta 2021 posodobljen za nedoločen čas; pozdravlja njegovo izvajanje, na primer z operacijami, ki se odzivajo na zadeve, povezane z obalno stražo, na specifičnih pomorskih območjih, in storitvami nadzora z zrakoplovi, ki jih zagotavlja agencija; poziva jo, naj še naprej preučuje možnosti tudi za usklajevanje in izmenjavo virov z drugimi agencijami, zlasti z agencijami na področju pravosodja in notranjih zadev, kljub njihovim morebitnim razlikam v operativnih dejavnostih;

24. ugotavlja, da je agencija večkrat preložila rok za izvedbo priporočila 1 iz posebnega poročila Računskega sodišča št. 8/2021 (rok konec leta 2021) v zvezi z izboljšanjem okvira za izmenjavo informacij in evropske slike razmer za več kot eno leto, in sicer s sredine leta 2022 na tretje in četrto četrtletje leta 2023; poziva agencijo, naj to prednostno obravnava;

Kadrovska politika

25. je seznanjen, da je bil kadrovski načrt na dan 31. decembra 2021 82-odstotno uresničen, saj je bilo zaposlenih 861 od 1 050 začasnih uslužbencev, odobrenih v proračunu Unije; ugotavlja, da je za agencijo delalo tudi 506 pogodbenih uslužbencev in 187 napotenih nacionalnih strokovnjakov (leta 2021 je bilo za agencijo odobrenih 730 pogodbenih uslužbencev in 220 napotenih nacionalnih strokovnjakov); pozdravlja, da se je stopnja zasedenosti delovnih mest agencije v primerjavi z letom 2020 povečala za približno 15 %, saj je bilo zaposlenih 432 novih uslužbencev, vendar se je neto število zasedenih delovnih mest povečalo za 320, in sicer s 1234 leta 2020 na 1554 leta 2021; ugotavlja, da je trenutno v agenciji zapolnjenih 79 % delovnih mest, kar je največja zasedenost od začetka veljavnosti Uredbe (EU) 2019/1896; ugotavlja tudi, da je bilo v oddelek centralne enote Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) vključenih 44 članov sistema ETIAS; obžaluje, da se je leta 2021 zunanja fluktuacija uslužbencev agencije skoraj podvojila, in sicer z 2,8 % leta 2020 na 4,4 % leta 2021; je seznanjen s trajnimi prizadevanji agencije in kritičnimi izboljšavami na področju zaposlovanja kljub zamudam; priznava, da pravočasno zaposlovanje in doseganje geografske uravnoteženosti ostajata izziv, predvsem zaradi nizke stopnje koeficienta za Poljsko; ugotavlja tudi, da je nizka stopnja koeficienta za Poljsko dolgotrajen izziv za agencijo, ki se je v zadnjih mesecih še povečal zaradi rekordno visoke inflacije v državi, ki je decembra 2022 dosegla 16,6 %;

26. je seznanjen z zastopanostjo spolov v agenciji leta 2021 na višjih vodstvenih položajih, kjer je bilo 15 moških (68,18 %) in 7 žensk (31,82 %), na ravni upravnega odbora, v katerem je bilo 55 moških (83,3 %) in 11 žensk (16,7 %), ter med vsemi zaposlenimi v agenciji, kjer je bilo 1 116 moških (71,8 %) in 438 žensk (28,2 %); priznava, da so države članice odgovorne za zagotavljanje uravnoteženosti spolov v upravnem odboru; globoko obžaluje, da kljub prejšnjim pozivom Parlamenta agenciji in državam članicam prizadevanja za bolj uravnoteženo zastopanost spolov na najvišjih vodstvenih položajih in v osebju agencije niso bila zadostna; poziva agencijo in države članice, naj obravnavajo to vprašanje in pri zaposlovanju novih uslužbencev ter izbiri in imenovanju na omenjene položaje upoštevajo uravnoteženo zastopanost spolov;

27. ceni imenovanje uradnika za temeljne pravice junija 2021; vendar opozarja na ugotovitev Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF), da uradnik za temeljne pravice ni bila imenovan za odgovorno osebo za poročanje o resnih incidentih z domnevnimi kršitvami temeljnih pravic; ugotavlja tudi, da se je agencija približala polnemu izvajanju svojega razširjenega mandata, saj je imela leta 2022 skupno 46 opazovalcev spoštovanja temeljnih pravic, medtem ko je bilo leta 2021 teh opazovalcev le 20; ugotavlja, da je bila večina teh opazovalcev imenovana na ravni AD; kljub temu obžaluje, da obstaja razlikovanje med njimi, saj jih je 15 še vedno zaposlenih na delovnih mestih AST, medtem ko je preostalih 31 zaposlenih na ravni AD; želi spomniti na dolgoletni poziv Parlamenta in Komisije, da bi bilo treba zaposliti vsaj 40 opazovalcev za temeljne pravice v razredu AD; opozarja, da Uredba (EU) 2019/1896 omogoča nadaljnje povečanje števila opazovalcev sočasno z nadaljnjo širitvijo agencije, pri čemer je 40 opazovalcev minimalni prag, ne zgornja meja; poziva Komisijo in agencijo, naj spremenita kadrovski načrt agencije, da bi zaposlili vse opazovalce na ravni AD; poziva agencijo, naj še naprej zaposluje te opazovalce izključno na ravni AD; obžaluje tudi, da je bila izpolnitev zahteve iz člena 110(6) Uredbe (EU) 2019/1896, ki določa zaposlitev vsaj 40 opazovalcev spoštovanja temeljnih pravic do decembra 2020, odložena za skoraj dve leti; opozarja na negativno vlogo nekdanjega izvršnega direktorja pri ponavljajočih se zamudah v tem procesu in pozdravlja prizadevanja nekdanjega začasnega vodstva za izpolnitev te zahteve;

28. pozdravlja obsežne ukrepe in politike agencije proti nadlegovanju; ceni, da je bil leta 2021 sprejet priročnik o postopkih za zaupnike agencije Frontex, v katerem je opisana praktična uporaba politike agencije proti nadlegovanju; se zaveda ključne vloge, ki jo imajo zaupniki pri zaščiti človekovega dostojanstva uslužbencev agencije ter preprečevanju psihičnega nasilja in spolnega nadlegovanja; hkrati poudarja, kako pomembna je organizacijska kultura, ki takšne politike izvaja v praksi, saj so se v času sprejetja priročnika o postopkih med ključnimi posamezniki v agenciji nadaljevale hude kršitve, tudi povezane z nadlegovanjem; se zaveda, da so bila ta vprašanja obravnavana pri nadaljnjem ukrepanju na podlagi ugotovitev preiskave urada OLAF; v zvezi s tem pozdravlja zavezanost agencije strukturnemu preoblikovanju in zlasti širitvi mreže zaupnikov; ponovno poziva vodstvo agencije, naj opravi temeljito preiskavo o izvajanju obstoječih postopkov proti spolnemu nadlegovanju, polno sodeluje z vsemi ustreznimi organi in organu za razrešnico poroča o ugotovitvah ter predstavi podroben akcijski načrt z ukrepi, ki bodo zagotovili ničelno toleranco do spolnega nadlegovanja pri vseh dejavnostih agencije;

29. na podlagi odgovorov agencije na vprašanja Parlamenta za pisni odgovor ugotavlja, da je bilo leta 2021 pristojnim organom agencije prijavljenih 10 primerov nadlegovanja; ugotavlja tudi, da so bili od sedmih uradnih postopkov, začetih v letu 2021, zaključeni štirje primeri; poziva agencijo, naj skrbno oceni vsak odprt primer in pri tem uporabi pristop ničelne tolerance do psihološkega, spolnega ali katerega koli drugega nadlegovanja ter naj hitro poskrbi, da bodo odgovorni za kršitve odgovarjali za svoja dejanja; poleg tega jo poziva, naj organ za podelitev razrešnice obvešča o rezultatih ponovne preiskave v zvezi s tragično smrtjo uslužbenca v letu 2020;

30. je seznanjen s pozornostjo in proaktivnostjo agencije v zvezi s politikami in postopki na področju varnosti in zdravja pri delu; v zvezi s tem pozdravlja ustanovitev notranje delovne skupine za varnost in zdravje pri delu, da bi zagotovili učinkovito notranje usklajevanje, posvetovanje in opredelitev prednostnih nalog; poziva agencijo, naj organ za podelitev razrešnice obvesti o seznamu dejavnosti in ukrepov, predlaganih za izvajanje v okviru varnosti in zdravja pri delu, ter o njihovem izvajanju; je seznanjen s sedanjimi ukrepi agencije, prožnim delovnim časom in povračilom stroškov za športne dejavnosti, katerih namen je izboljšati dobro počutje zaposlenih na delovnem mestu ter usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja; poziva agencijo, naj sprejme več ukrepov na tem področju, tudi z zgledovanjem po drugih institucijah in organih Unije;

Javna naročila

31. je seznanjen, da je agencija v letu 2021 objavila 36 odprtih razpisov, med katerimi so bile za 18 podpisane pogodbe v skupni vrednosti 218 400 000 EUR, in da 18 teh razpisov v skupni vrednosti 241 000 000 EUR še poteka; je seznanjen tudi, da je agencija začela 29 postopkov za naročila nizke in srednje vrednosti (o njih se je pogajala s tremi oziroma petimi kandidati) v skupni vrednosti 12 000 000 EUR, pri čemer je za 25 od 29 postopkov v letu 2021 podpisala pogodbe v skupni vrednosti 11 800 000 EUR, štirje teh postopkov v skupni vrednosti 300 000 EUR pa še potekajo; je prav tako seznanjen, da je agencija v letu 2021 uporabila 203 postopke za naročila zelo nizke vrednosti (s pogajanji z enim kandidatom) v skupni vrednosti 2 500 000 EUR; je seznanjen, da je bilo v letu 2021 v okviru obstoječih okvirnih pogodb izvedenih 991 postopkov v skupni vrednosti 194 600 000 EUR, pri čemer je bilo podpisanih 900 posebnih pogodb ali naročilnic v skupni vrednosti 172 200 000 EUR, 91 teh postopkov v skupni vrednosti 22 300 000 EUR pa še poteka;

32. izreka pohvalo prizadevanjem agencije v letu 2021, da bi zagotovila strateško pomembne pogodbe na področjih, kot so podpora letalom za nadzor, zagotavljanje osebne zaščitne opreme in sanitarne opreme, dobava terenskih vozil s štirikolesnim pogonom, dobava službenega orožja, zagotavljanje satelitskih posnetkov, zagotavljanje storitev priprave zemljevidov, zagotavljanje meteoroloških in oceanografskih informacijskih storitev ali nabava dronov in koristnih tovorov; pozdravlja skrbnost agencije pri oblikovanju in izvajanju načrta usposabljanja na področju javnih naročil;

33. znova izraža veliko zaskrbljenost zaradi poročil medijev iz avgusta 2022, da naj bi agencija uporabila izvajalca, ki naj bi izkoriščal kulturne posrednike, saj njihovo plačilo in delovni pogoji niso bili v skladu z evropskimi standardi; je seznanjen s peticijo, ki so jo v zvezi s tem vložili kulturni posredniki, in njihovo pritožbo evropski varuhinji človekovih pravic; je seznanjen z odgovori agencije v medijih, da je po vložitvi peticije izvajalca opozorila na njegove obveznosti; obžaluje, da podatkov o izvajanju pogodbe in spoštovanju pogojev za delavce ni bilo mogoče najti v informacijah, ki jih je agencija posredovala Parlamentu;

34. je zaskrbljen zaradi opažanj Računskega sodišča na področju javnih naročil; zlasti ugotavlja, da je agencija začela postopek javnih naročil za okvirno pogodbo za zagotavljanje potovalnih storitev, pri čemer so bile zahteve glede finančne, tehnične in strokovne zmogljivosti ponudnikov zelo nizke; ugotavlja, da je ocenjena vrednost javnega naročila, na kateri je temeljila ocena agencije, znašala 15 000 000 EUR, osnovna vrednost pogodbe pa je pokrila načrtovane stroške službenih potovanj, ki so bili ocenjeni na približno 240 000 000 EUR; se strinja z ugotovitvijo Računskega sodišča, da se je agencija v tem primeru izpostavila različnim tveganjem, kot sta nezmožnost pravočasnega izvajanja pogodbenih storitev ob minimalni kakovosti in tveganje, da pogodba ne bi bila izvedena pravilno; obžaluje, da je pogodba vodila k pomanjkljivi smotrnosti in posledično resnim prekinitvam neprekinjenega delovanja; pozdravlja, da je bila pogodba po preverjanjih nemudoma preklicana; poudarja, da se je treba izogibati ohlapnim zahtevam, ki se uporabljajo za ocenjevanje ponudnikov ali ocenjevanje, ki temelji na zavajajočih podatkih;

35. je seznanjen s poročanjem agencije o izboljšanju načrtovanja in spremljanja letnega načrta javnih naročil; poziva službo za notranjo revizijo, naj ta načrt vključi v svoje prihodnje revizije;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

36. pozdravlja uspešno izvajanje pozivov Parlamenta k objavi življenjepisov in izjav o interesih članov upravnega odbora agencije in njenega izvršnega vodstva na spletnem mestu agencije;

37. je seznanjen z nadaljnjimi ukrepi, sprejetimi za povečanje preglednosti dejavnosti agencije; pozdravlja odločitev izvršnega direktorja agencije, da vzpostavi register za preglednost v skladu s členom 118 Uredbe (EU) 2019/1896; je seznanjen z odgovorom organu za podelitev razrešnice, v katerem so informacije o stikih in sestankih, evidentiranih in dokumentiranih v registru za preglednost agencije v letu 2021; poziva agencijo, naj organu za podelitev razrešnice redno poroča o uvedbi in uporabi tega orodja;

38. opozarja na odločbo evropske varuhinje človekovih pravic iz preiskave na lastno pobudo o obveznostih na področju temeljnih pravic; želi spomniti tudi, da mora agencija zagotoviti proaktivno preglednost, kot je določeno v členu 114(2) Uredbe (EU) 2019/1896; poziva agencijo, naj izvrši vsa priporočila evropske varuhinje človekovih pravic; ponovno predlaga, naj agencija pripravi in izvaja nov kodeks ravnanja, ki bo zagotavljal popolno preglednost in dobro upravljanje, organ za razrešnico pa naj obvešča o napredku, doseženem v zvezi s tem;

39. poudarja, da je evropska varuhinja človekovih pravic v odločbi z dne 15. decembra 2022 v zadevah 1261/2020 in 1361/2020 ugotovila nepravilnosti na strani agencije glede njene nedavne prakse v zvezi z dostopom do dokumentov;

40. je seznanjen s poročilom agencije z dne 27. junija 2022 o ukrepih, ki jih je v prehodnem obdobju sprejelo vodstvo agencije, zlasti njenih prizadevanjih za okrepitev postopkov, potrebnih za dobro upravljanje in odgovornost v organizaciji, s povečanjem preglednosti, proaktivnega komuniciranja in sodelovanja z notranjimi in zunanjimi deležniki; pozdravlja pobudo agencije za celovito obveščanje javnosti o operativnih dejavnostih; pozdravlja tudi zavezo agencije, da bo na svojem spletnem mestu objavila priporočila, ki sta jih uradnik za temeljne pravice in svetovalni forum predstavila upravnemu odboru; pozdravlja, da je agencija končno povečala preglednost na svojih dnevih industrije, in sicer s tem, da je na svojem spletnem mestu objavila poročila o nadaljnjem ukrepanju, ki vsebujejo informacije o podjetjih, ki sodelujejo na dnevih industrije, in njihovih predstavitvah;

41. je seznanjen, da je uporaba ukrepov in smernic agencije o prijavljanju nepravilnosti prinesla rezultate; se zaveda, da so uslužbenci v letu 2021 prijavili en primer goljufive dejavnosti in dva primera domnevnega nadlegovanja; je seznanjen tudi, da je bil eden od treh primerov zaključen, preostala dva pa sta še odprta na ravni misije za ugotavljanje dejstev; poziva agencijo, naj zagotovi, da bodo odgovorni odgovarjali za svoja dejanja, in organ za podelitev razrešnice obvesti o izidu in nadaljnjih ukrepih, sprejetih v zvezi s temi tremi primeri;

42. opominja, da mora večje pristojnosti in vire agencije spremljati ustrezno povečanje preglednosti in odgovornosti, pa tudi popolno spoštovanje in varstvo temeljnih pravic; v zvezi s tem pozdravlja dejstvo, da agencija uporablja register za preglednost, in ugotavlja, da sta se upravni odbor in izvršna uprava prednostno posvetila nadaljnjim izboljšavam pravil o integriteti in odgovornosti na medagencijski ravni; v zvezi s tem z zadovoljstvom ugotavlja, da je bila leta 2022 ustanovljena skupina za notranjo revizijo in sprejeta listina o notranji reviziji; ponovno izraža razočaranje nad dosežki agencije pod vodstvom prejšnjega izvršnega direktorja, ki je v letu 2021 deloval kot izvršni direktor in je odstopil šele 29. aprila 2022, v zvezi z odgovornostjo, preglednostjo in spoštovanjem temeljnih pravic; pozdravlja izraženo zavezo začasnega izvršnega vodstva, da bo v celoti obravnavalo ta vprašanja; poudarja, da so ta odgovornost in preglednost ter spoštovanje temeljnih pravic bistveni pri ocenjevanju podelitve razrešnice agenciji za zadevno proračunsko leto;

Notranja kontrola

43. je seznanjen, da je agencija ocenila, da je bil sistem notranjih kontrol v letu 2021 delno učinkovit; ponavlja pomislek upravnega odbora, da na samo dveh od 17 ocenjenih področij ni bilo ugotovljenih pomanjkljivosti; izraža tudi zaskrbljenost, ker so bile ugotovljene večje pomanjkljivosti v zvezi s področjem 5 („od posameznikov terja odgovornost za njihove pristojnosti glede notranje kontrole pri doseganju ciljev“) in področjem 10 („izbira in razvija kontrolne dejavnosti, ki prispevajo k zmanjševanju tveganj za doseganje ciljev na sprejemljivo raven“); pozdravlja 15 ukrepov agencije za izboljšanje, da bi okrepila kontrole na področjih, na katerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti pri nadzoru; ugotavlja, da je treba štiri od teh ukrepov nenehno izboljševati in da se še štirje ukrepi izvajajo; poziva agencijo, naj organ za podelitev razrešnice obvešča o doseženem napredku;

44. izraža zaskrbljenost, ker je agencija zabeležila veliko število primerov neskladnosti na področju pogodb in zlasti upravljanja nepovratnih sredstev; obžaluje, da sta se število odstopanj (izjeme in neskladni dogodki) in z njimi povezana vrednost povečala s 106 leta 2020 na 159 leta 2021 in z 10,2 milijona EUR leta 2020 na 21,3 milijona EUR leta 2021; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je leta 2021 področje upravljanja nepovratnih sredstev predstavljalo 72 % tega zneska; je seznanjen tudi, da je bilo v letu 2021 ugotovljenih 8 odstopanj z zneskom, višjim od 1 milijona EUR;

45. obžaluje, da prihaja do zamud pri izvajanju 12 priporočil službe za notranjo revizijo o upravljanju pogodb, upravljanju IT in vodenju projektov, upravljanju človeških virov ter načrtovanju in dodeljevanju; poziva agencijo, naj čim prej odpravi te pomanjkljivosti, po potrebi s pomočjo Komisije, in organ za podelitev razrešnice obvešča o napredku v zvezi s tem;

46. opozarja na priporočilo Računskega sodišča, naj agencija sprejme in izvaja politiko občutljivih delovnih mest; je seznanjen, da agencija poroča, da je osnutek te politike v zaključni fazi; poziva jo, naj čim prej izvede to priporočilo;

47. je seznanjen z ugotovitvami Računskega sodišča o pomanjkljivostih notranje kontrole agencije na področju postopkov zaposlovanja, postopkov javnih naročil in v zvezi s prenosom pooblastil na odredbodajalce na podlagi prenosa ali nadaljnjega prenosa; je seznanjen tudi z odgovori agencije na ugotovitve Računskega sodišča in že izvedenimi ukrepi; pozdravlja, da je agencija januarja 2022 sprejela jasnejša navodila za člane izbirne komisije, ki zagotavljajo doslednejše ocenjevanje in usklajene postopke; poziva službo za notranjo revizijo, naj posodobljene postopke zaposlovanja agencije vključi v svoje prihodnje revizije;

48. pozdravlja, da so bili uvedeni ukrepi za izboljšanje postopka prenosa, da bi preprečili nepravilne prenose; pozdravlja tudi dogovor o vključitvi finančnih storitev agencije v postopek prenosa, načrtovano izboljšanje usposabljanja za odredbodajalce na podlagi prenosa pooblastil ter ustanovitev oddelka za notranjo revizijo v agenciji;

Digitalizacija in zeleni prehod

49. pozdravlja cilj agencije, da bo trajnostnost še bolj vključila v svoje operativne, analitične, znanstvene in upravne dejavnosti; je seznanjen s pozitivno oceno izkušenj agencije z zelenimi javnimi naročili po uvedbi smernic na tem področju; pozdravlja, da se je agencija odločila za izmenjavo dobre prakse in pridobljenih izkušenj z drugimi agencijami, kot jo je spodbudil organ za podelitev razrešnice; pozdravlja tudi dejavnosti ozaveščanja o zelenih javnih naročilih; je seznanjen, da se subjekti agencije nenehno spodbujajo k uporabi zelenih meril in rešitev pri javnih naročilih;

50. je seznanjen, da je agencija leta 2021 predsedovala mreži agencij na področju pravosodja in notranjih zadev, ki jo sestavlja devet agencij Unije; pozdravlja odločitev agencije, da preuči možnost sodelovanja med agencijami na področju pravosodja in notranjih zadev s seminarji in usposabljanji na področju podnebnih sprememb, okoljske kriminalitete, ogljične nevtralnosti podjetij in politik zelenega dogovora; ceni, da se je mreža agencij na področju pravosodja in notranjih zadev zavezala, da bo sprejela vrsto ukrepov za podporo okolju in boj proti okoljski kriminaliteti; izreka pohvalo, da je ta mreža podpisala skupno izjavo o zelenem dogovoru EU, s katero se je zavezala, da bo spoštovala cilje evropske politike, povezane s tem okvirom, ter podpirala Unijo in države članice pri njihovem izvajanju;

51. pozdravlja različne ukrepe agencije za zmanjšanje vpliva njenih dejavnosti na okolje, vključno z digitalnimi rešitvami za brezpapirno kroženje dokumentov, brezpapirnim delovnim postopkom za finančne transakcije, orodji za e-učenje za usposabljanja ali sejami na daljavo; se zaveda, da je cilj agencije na poti k ogljični nevtralnosti zbiranje podatkov o ogljičnem odtisu in porabi na osebo; ugotavlja tudi, da je agencija začela študijo z naslovom *The Green Deal and the European Border and Coast Guard* (Zeleni dogovor in evropska mejna in obalna straža), da bi se okoljska trajnostnost vključila v vse procese, politike in operacije agencije; poziva jo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o rezultatih te študije in posledičnih nadaljnjih ukrepih;

52. pozdravlja odločitev agencije, da sprejme strategijo za kibernetsko varnost, ki bo obravnavala ukrepe, ki jih je treba izvesti za povečanje odpornosti proti kibernetskim grožnjam in zaščito digitalnih evidenc agencije; poleg tega na tem področju pozdravlja najpomembnejše ukrepe, izvedene v letu 2021, vključno z okrepljeno zmogljivostjo za spremljanje varnosti, zmogljivostjo za upravljanje ranljivosti IKT ter tehnologijo za odkrivanje in odzivanje na končnih točkah; je seznanjen, da je agencija sprejela varnostna pravila agencije Frontex, okvir agencije Frontex za upravljanje informacij in strategijo IKT za obdobje 2022–2027; je seznanjen tudi, da namerava agencija vzpostaviti center za varnostne operacije za operacije kibernetske varnosti, ki bo deloval 24 ur na dan in 7 dni v tednu;

53. ugotavlja, da je strategija agencije za povečanje učinkovitosti tesno povezana z izvajanjem različnih orodij IT; pozdravlja posodobitev arhitekture mreže EU-RESTRICTED EUROSUR, razširjeno digitalno podporo uslužbencem agencije in napotitev stalne enote za digitalno profiliranje, da bi pridobili izkušnje pri zagotavljanju podpore zunaj kraja delovanja na operativnih področjih; poziva, naj se sistem SYSPER v celoti vključi v upravljanje človeških virov agencije;

54. izreka pohvalo prizadevanjem in napredku agencije na področju digitalizacije, povezane z vračanjem, zlasti glede posodobitev referenčnega modela RECAMAS, nove objave sistema FAR in sistema FAR za čarterske lete ter stalno zbiranje statističnih podatkov prek sistema IRMA;

Neprekinjeno poslovanje med krizo zaradi covida-19

55. pozdravlja sprejetje načrta neprekinjenega poslovanja agencije; poziva jo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o izvajanju tega načrta;

56. pozdravlja stalna prizadevanja agencije za prilagajanje spreminjajočim se razmeram v okviru tretjega in četrtega vala pandemije, tudi s posodobljenimi notranjimi praksami, kot so delovni postopki brez papirja, spletne odobritve ali virtualni sestanki; priznava, da ima krizna celica, ustanovljena po izbruhu pandemije, ključno vlogo pri podpiranju izvršnega vodstva pri odločanju, da se zagotovi neprekinjeno poslovanje, čim bolj zmanjšajo motnje v delovanju agencije in zagotovi varno delovno okolje;

57. pozdravlja, da je agencija pripravila smernice o zdravju in varnosti pri operacijah vračanja med pandemijami ali izbruhi, njihov namen pa je zagotoviti varno nadaljevanje operacij vračanja v takšnih primerih;

Druge pripombe

58. je seznanjen z zavezo agencije, da bo opredelila in operacionalizirala spoštovanje temeljnih pravic pri svojih dejavnostih s sprejetjem strategije za temeljne pravice in akcijskega načrta za temeljne pravice leta 2021; pozdravlja zavezo agencije, da bo spremljala izvajanje akcijskega načrta za temeljne pravice; poziva agencijo, naj organ za podelitev razrešnice obvesti napredku v zvezi z izvajanjem navedenega akcijskega načrta; poudarja, da je uspeh strategije za temeljne pravice odvisen od njenega izvajanja in da ugotovitve iz poročila urada OLAF, ki se nanašajo tudi na proračunsko leto 2021, v zvezi s tem navajajo, da (a) uradnik za temeljne pravice ni mogel dostopati do operativnih informacij, kar je v nasprotju z določbami Uredbe (EU) 2019/1896, in (b) da izvršno vodstvo agencije ni upoštevalo osebja, ki je opravljalo svoje delo in poročalo o incidentih na področju temeljnih pravic; v zvezi s tem pozdravlja, da od objave navedenega poročila uradnik za temeljne pravice sodeluje pri vseh pomembnih dosjejih in da se z njim posvetuje ter da se ta uradnik redno sestaja z izvršnim vodstvom in svetovalnim forumom; je seznanjen z vzpostavitvijo mreže kontaktnih točk za temeljne pravice v vseh organih agencije, da bi razvili strokovno znanje o temeljnih pravicah na vseh področjih delovanja; priznava pomembno vlogo, ki jo imajo opazovalci spoštovanja temeljnih pravic, vključno z njihovim dostopom do operativnih območij in tesnim sodelovanjem z operativnimi uslužbenci agencije; kljub temu ugotavlja, da ima urad uradnika za temeljne pravice manj kot 20 zaposlenih kljub vse večjemu številu zaposlenih v kadrovskem načrtu agencije; poziva agencijo, naj si bolj prizadeva, da bi uradu uradnika za temeljne pravice zagotovila ustrezna sredstva za izvajanje njegovih dejavnosti; je seznanjen tudi s sklepom agencije o določitvi pravil za izvršnega direktorja in upravni odbor, da bosta svetovalni forum obveščala o nadaljnjih ukrepih na podlagi njegovih priporočil in zagotovila, da se sprejmejo ukrepi v zvezi s priporočili uradnika za temeljne pravice; pričakuje, da bo agencija izvedla priporočila uradnika za temeljne pravice iz njegovega letnega poročila za leto 2021; poziva jo, naj zagotovi, da bodo priporočila tega uradnika in svetovalnega foruma, predložena upravnemu odboru, posredovana organu za podelitev razrešnice;

59. znova poudarja, da se ugotovitve iz poročila urada OLAF nanašajo samo na kršitve in nespoštovanje postopkov s strani posameznikov; priznava, da je agencija opravila dragoceno delo in povečala vlogo uradnika za temeljne pravice, vendar še ni izvedla poglobljene analize, da bi preprečila strukturne težave; v zvezi s tem znova poudarja, da je treba (i) analizirati notranji sistem zavor in ravnovesij, saj je bilo posameznikom predolgo dovoljeno, da so kršili pravila, (ii) spremljati odnose agencije z državami članicami, saj ugotovitve urada OLAF kažejo, da države članice pritiskajo na obalne straže in prikrivajo zavračanje, kar delo agencije tudi pod novim vodstvom postavlja pod vprašaj, ter (iii) oceniti njeno nadaljnjo uporabo člena 46 Uredbe (EU) 2019/1896, razvidno iz njene odločitve, da kljub poročilom medijev in ugotovitvam urada OLAF o stalnih kršitvah temeljnih pravic v Egejskem morju poveča navzočnost na tem območju;

60. je seznanjen, da agencija od oktobra 2021 upravnemu odboru redno poroča o napredku pri izvajanju priporočil evropske varuhinje človekovih pravic, delovne skupine za temeljne pravice ter pravne in operativne vidike operacij v Egejskem morju in delovne skupine Evropskega parlamenta za nadzor agencije Frontex; poziva agencijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča tudi o napredku v zvezi z izvajanjem teh priporočil;

61. želi spomniti na ugotovitev Sodišča Evropske unije, da odločbe o vrnitvi, ki jih izdajajo madžarski organi, niso skladne z Direktivo 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) in Listino Evropske unije o temeljnih pravicah; poziva agencijo, naj se vzdrži sodelovanja v operacijah, ki niso združljive s pravom Unije; na podlagi odgovora agencije ugotavlja, da je preverila situacijo in ugotovila, da nikoli ni bila vpletena v vračanje na podlagi madžarske zakonodaje, ki jo je Sodišče Evropske unije označilo za nezdružljivo s pravom EU (madžarski zakon LXXXIX iz leta 2007 in zakon LVIII iz leta 2020); poudarja, da bi morala agencija, če želi začeti znova, kar vključuje obnovljeno zavezo k preglednosti, v takih primerih zagotoviti večjo jasnost in preglednost; je seznanjen, da agencija trdi, da od Madžarske zahteva, da potrdi posebne izjave o omejitvi odgovornosti v zvezi s postopkovnimi vidiki, ko zaprosi za njeno podporo, s čimer po najboljših močeh zagotavlja, da bodo vsi postopki vračanja, v katerih sodeluje na Madžarskem, v celoti skladni z ustreznim pravnim okvirom Unije o vračanju in azilu; ugotavlja tudi, da je agencija poostrila spremljanje madžarskih vrnitev ter izboljšala posvetovanje in sodelovanje z uradnikom za temeljne pravice v zvezi z Madžarsko; poudarja, da so postopki le tako učinkoviti kot njihovo izvajanje in da je to še posebej zaskrbljujoče glede na splošno stanje pravne države na Madžarskem;

62. poudarja, da mora biti neposredno in posredno sodelovanje agencije pri upravljanju meja in dejavnostih varovanja meja tesno povezano s preprečevanjem kršitev temeljnih pravic in bojem proti njim, pa tudi z zagotavljanjem skladnosti z načelom nevračanja v skladu s pravnim redom Unije; poziva upravni odbor agencije, naj še bolj okrepi strukture internega nadzora, in ponovno poudarja, da je pomembno stalno pregledovati in nadzorovati dejavnosti vodstvene skupine, da bi pravočasno odkrili in rešili morebitne primere slabega upravljanja, prav tako pa izvajati standardne operativne postopke, s katerimi se, kadar pride do takšnih tveganj, ustavi financiranje dejavnosti agencije oziroma se te začasno prekinejo, ukinejo ali sploh ne začnejo;

63. je seznanjen s sklepi upravnega odbora agencije iz leta 2021 o sprejetju izvedbenih pravil v zvezi s pravili o obdelavi osebnih podatkov; želi spomniti, da je Evropski nadzornik za varstvo podatkov izdal mnenja o pravilih agencije za obdelavo podatkov, zato je agencija preoblikovala ustrezne odločitve upravnega odbora, da bi zagotovila popolno skladnost s pravili Unije o varstvu podatkov; poziva agencijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o napredku v zvezi s tem; prav tako jo poziva, naj Evropskega nadzornika za varstvo podatkov zaprosi za mnenje na podlagi revidiranih sklepov upravnega odbora o pravilih za obdelavo podatkov;

64. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da mediji poročajo o domnevnih kršitvah pri širitvi programa za obdelavo osebnih podatkov za analizo tveganja; na podlagi odgovora agencije ugotavlja, da se je projekt izvajal med letoma 2015 in 2017, kar ji je omogočilo razvoj zmogljivosti, potrebnih za obdelavo osebnih podatkov v skladu s členom 11c Uredbe (EU) št. 1168/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]); je seznanjen tudi s stališčem agencije, da je obdelovala le operativne osebne podatke osumljencev za čezmejni kriminal in terorizem, obdelave osebnih podatkov žrtev in prič pa ni začela; ponovno izraža globoko zaskrbljenost zaradi poročil, da je pooblaščenec za varstvo podatkov večkrat opozoril, da bi ta razširitev podatkov kršila pravo Unije, vendar se je agencija sprva odločila, da tega nasveta ne bo upoštevala; je seznanjen s sklepi upravnega odbora št. 56/2021, 68/2021 in 69/2021 po prejemu mnenj Evropskega nadzornika za varstvo podatkov o pravilih agencije o varstvu podatkov, na podlagi katerih bo pooblaščenec za varstvo podatkov pri agenciji pripravil akcijski načrt za izvajanje priporočil nadzornika; poziva agencijo, naj to zadevo uredi in zagotovi popolno skladnost s pravili EU o varstvu podatkov, pri čemer se mora redno posvetovati z navedenim nadzornikom in organ za podelitev razrešnice obveščati o stanju in napredku reforme;

([4]) Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 348, 24.12.2008, str. 98).

([5]) Uredba (EU) št. 1168/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o spremembah Uredbe Sveta (ES) št. 2007/2004 o ustanovitvi Evropske agencije za upravljanje operativnega sodelovanja na zunanjih mejah držav članic Evropske unije (FRONTEX) (UL L 304, 22.11.2011, str. 1).

65. obžaluje, da so poslanci Evropskega parlamenta, višje vodstvo in uradnik za temeljne pravice poročilo urada OLAF dobili z veliko zamudo; želi spomniti, da naj bi urad OLAF pripravil še dve končni poročili o tej agenciji; priznava, da so ugotovitve iz poročila urada OLAF morda res v javnem interesu, vendar zahteva, da se zaupna poročila objavijo v okviru Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ([6]), da se spoštujejo zaupnost preiskav urada OLAF in zakonite pravice vpletenih oseb, med drugim njihove pravice glede varstva podatkov; ponovno poziva, naj se poslancem Parlamenta takoj omogoči vpogled v ti dve poročili, ko bosta dokončani, to pa je treba dovoliti tudi izvršnim uslužbencem agencije, da se zagotovijo preglednost in odgovornost ter pravilno izvrševanje proračuna agencije v prihodnosti;

66. je seznanjen, da so težave, opredeljene v poročilih medijev, sklepih delovne skupine za nadzor Frontexa in ugotovitvah iz poročila urada OLAF, privedle do zavrnitve razrešnice v prejšnjem ciklu; poudarja, da je agencija trenutno v procesu prehoda, potem ko je njen nekdanji izvršni direktor po preiskavi urada OLAF o slabem upravljanju agencije odstopil s položaja; v zvezi s tem pozdravlja tudi ukrepe začasnega vodstva, ki naj bi izboljšali njene dejavnosti in standarde; z zadovoljstvom ugotavlja, da je pri teh dejavnostih šlo za upravljanje proračuna in finančno poslovodenje, na primer pojasnitev prenosa in nadaljnjega prenosa pooblastil na odredbodajalce, ki potrjujejo izplačila, večje spoštovanje temeljnih pravic z okrepljenim institucionalnim sodelovanjem med začasnim izvršnim vodstvom in uradnikom za temeljne pravice, pa tudi za spremembe v upravljavski kulturi z opaznim premikom k decentralizaciji, prenosu pooblastil in boljšemu dialogu v procesu odločanja; zlasti pozdravlja zavezanost začasnega vodstva spremembi upravljavske kulture, prizadevanjem za odpravo kulture molka in spodbujanju kolektivnega sodelovanja pri reševanju vprašanj; poziva agencijo, naj si še naprej prizadeva v celoti izvajati te potrebne reforme, tudi po imenovanju stalnega izvršnega direktorja, organu za podelitev razrešnice pa naj poroča o doseženem napredku;

67. opominja agencijo, da je odgovorna Parlamentu in da namerava slednji poskrbeti, da bo prispevala k stalni in enotni uporabi prava Unije, vključno s pravnim redom Unije o temeljnih pravicah, zlasti Listino Evropske unije o temeljnih pravicah; poudarja, da je za uresničitev tega cilja potrebno okrepljeno sodelovanje z upravnim odborom agencije ob večji preglednosti in odgovornosti te agencije ter demokratičnim nadzorom nad njo;

68. poziva agencijo, naj si bolj prizadeva sporočati ustrezne informacije o uspešnosti državljanom Unije in splošni javnosti v jasnem in dostopnem jeziku; poziva jo tudi, naj z uporabo medijev in družbenih medijev zagotovi večjo preglednost in javno odgovornost;

69. je seznanjen s sklepom upravnega odbora na izredni seji 20. decembra 2022, da za novega izvršnega direktorja agencije imenuje Hansa Leijtensa; spodbuja agencijo, naj naredi več in sprejme vse potrebne ukrepe za popolno spoštovanje standardov Unije, zlasti na področju proračunskega in finančnega poslovodenja, temeljnih pravic, organizacijske kulture in preglednosti; znova jo poziva tudi, naj predloži podroben načrt, kako namerava rešiti preostale težave, skupaj z jasno in natančno časovnico, ter izvede vse popravne ukrepe v zvezi s pomisleki, ki so jih imeli evropska varuhinja človekovih pravic, delovna skupina za finančno stabilnost in posvetovalni forum; poziva agencijo, naj še naprej v celoti izvaja potrebne reforme, tudi po imenovanju stalnega izvršnega direktorja, organu za podelitev razrešnice pa naj poroča o doseženem napredku;

70. sporoča, da so druge ugotovitve horizontalne narave, ki spremljajo sklep o razrešnici, zbrane v resoluciji z dne 10. maja 2023 ([7]) o uspešnosti, finančnem poslovodenju in nadzoru agencij.

([6]) Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

([7]) Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0190.